

Συμπληρωματικές ασκήσεις

1. Να επισημάνετε τους υποθετικούς λόγους :

Απάντηση

<i>εἰθέλοις</i>	υπόθεση
<i>οὐτ' ἄν κελεύσαιμι</i>	απόδοση
υποθετικός λόγος Γ' είδους	<i>απλή σκέψη του λέγοντος</i>
<i>εἰ</i> + ευκτική	υπόθεση
δυνητική ευκτική	απόδοση
<i>εἶδοκεῖ</i>	υπόθεση
<i>ἀτιμάσασα ἔχε</i>	απόδοση
υποθετικός λόγος Α' είδους	<i>πραγματικό</i>
<i>εἰ</i> + οποιοσδήποτε χρόνος	υπόθεση
οποιαδήποτε έγκλιση	απόδοση

2. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση και να την αιτιολογήσετε :

ἔπει πλείων χρόνος εισάγει :

α. κύρια πρόταση

β. δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση

Απάντηση

α· ο αιτιολογικός σύνδεσμος *ἔπει* εισάγει κύρια πρόταση μετά από στίξη, στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου όταν δεν υπάρχει στην περίοδο κύρια πρόταση.

3. Να αντιστοιχίσετε τις δυο στήλες :

α. οὕτ' - οὕτ'	1. επαναφορά
β. πράσσειν-δρώης	2. οξύμωρο
γ. φίλη-φίλου	3. επανάληψη
δ. ὅσια πανουργήσασα	4. περίφραση
ε. τὰ τῶν θεῶν ἔντιμα - ἀτιμάσασα ἔχε	5. συνωνυμία χάριν ποικιλίας
στ. ἄτιμα ποιοῦμαι	6. αντίθεση
ζ. ἐξόρθου πότμον	7. σχήμα εκ παραλλήλου*
η. προμηνύσεις τοῦτο μηδενί -κρυφῆκεῖθε	8. πλεονασμός
θ. κρυφῆκεῖθε	9. ειρωνεία
ι. το δεινόν τοῦτο	10. μεταφορά
κ. ἔα και την ἐξ ἑμοῦ δυσβουλίαν	11. σχῆμα καθ' ὅλον και μέρος **

Απάντηση

α 3, β 5, γ 1, δ 2, ε 6, στ 4, ζ 10, η 7 * στο σχήμα εκ παραλλήλου η αυτή έννοια εκφράζεται αποφατικά και καταφατικά,

θ 8, ι 9, κ 11** στο σχήμα καθ' ὅλον και μέρος (αντί την δυσβουλίαν ἑμοῦ) ένας ὀρος της πρότασης που δηλώνει το ὀλον, αντί να τεθεί σε γενική διαιρετική, τίθεται στην πτώση στην ὀποία βρίσκεται ο ὀρος ή οι ὀροι που δηλώνουν το μέρος του ὀλου:

Οί στρατηγοῖβραχέα ἕκαστος ἀπελογήσατο. [τῶν στρατηγῶν]
 Οίκίαι αἰμὲν πολλαί ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν. [τῶν οἰκίῶν]
N.E.: Ἐλα την Τρίτη το πρωί. [το πρωί της Τρίτης] (Γ.Α. Ε.)

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

4. Η Αντιγόνη φέρεται αποφασισμένη να θάψει τον αδελφό της και να μη δεχτεί την βοήθεια της Ισμήνης που έρχεται ετεροχρονισμένα. Με ποια επιχειρήματα οδηγείται στην αταλάντευτη απόφασή της;

Απάντηση

Τα επιχειρήματα με τα οποία οδηγείται η Αντιγόνη στην απόφασή της είναι τα παρακάτω :

α. Θεωρεί ευτυχία για την ίδια να πεθάνει επιτελώντας το ιερό καθήκον να θάψει τον αδελφό της.

β. Δεν την τρομάζει ο θάνατος αφού θα αναπαύεται κοντά στον αδελφό της, έχοντας μεν διαπράξει παρανομία αλλά ιερή παρανομία.

γ. Θεωρεί ότι ο χρόνος της ζωής είναι πολύ *συντομότερος* από τον χρόνο κατά τον οποίο η ψυχή θα βρίσκεται στον Κάτω Κόσμο.

δ. Κατηγορεί την Ισμήνη ότι με την στάση της περιφρονεί το θεϊκό δίκαιο το οποίο επιβάλλει να θάπτονται οι νεκροί με τις καθιερωμένες τιμές.

Συμπέρασμα: Για όλα τα παραπάνω είναι προτιμότερο για την Αντιγόνη να είναι αρεστή στους θεούς του Κάτω Κόσμου παρά στους πρόσκαιρους επίγειους άρχοντες.

5. Σε ποιο σημείο η Αντιγόνη διαπράττει και αυτή, εκτός από τον Κρέοντα, *ύβρη*;

Απάντηση

Η Αντιγόνη προτιμά τον θάνατο από τη ζωή με τα επιχειρήματα ότι

α. ο χρόνος της ζωής στον Κάτω Κόσμο είναι πολύ μακρύτερος από τον χρόνο της ζωής στον επάνω κόσμο,

β. γονείς και αδελφό δεν ξανακάνει ενώ σύντροφο ξανακάνει,

γ. θεωρεί ευτυχία να πεθάνει σεβόμενη τους θείους νόμους και εκτελώντας το ιερό της καθήκον.

Όμως

α. Η Αντιγόνη *παραβιάζει* τους νόμους της πόλης και ούσα στενή συγγενής δίνει το κακό παράδειγμα για συνέχεια παραβιάσεων από τους πολίτες με αποτέλεσμα ο άρχων να μην μπορεί να διοικήσει και να περιέλθει η πόλη σε κατάσταση *ανομίας* πράγμα που θα δυσχεράνει την ζωή των πολιτών.

β. Επιλέγει τον θάνατο από την ζωή που είναι δώρο θείο και αδιαφιλονίκητο. Η ζωή είναι *αυταξία*, μέγα αγαθό και πρώτο.

γ. Περιφρονεί το δώρο της ζωής να παντρευτεί και να κάνει παιδιά και επιλέγει να κείται νεκρή δίπλα στους αγαπημένους της νεκρούς.

6. Να σχολιάσετε το ήθος της Ισμήνης και της Αντιγόνης στους στίχους 78-83.

Απάντηση

Η Ισμήνη δεν περιφρονεί ο ηθικό δίκαιο αλλά δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά επειδή θα έθετε σε κίνδυνο την ίδια τη ζωή της χωρίς να έχει προκαλέσει μια αλλαγή στη στάση του Κρέοντα. Εξ άλλου από τον χαρακτήρα και την φύση της δεν μπορεί να εναντιωθεί στους νόμους. Το ερώτημα που τίθεται είναι αν μπορούμε να παραβιάζουμε τους νόμους της πόλης με το επιχείρημα ότι δεν συμφωνούμε μαζί τους.

Αντίθετα η Αντιγόνη υποστηρίζει ότι η αδυναμία της Ισμήνης να συμπράξει είναι απλές δικαιολογίες. Η αμετάκλητη απόφαση της Αντιγόνης ανησυχεί την Ισμήνη. Η τρυφερή Ισμήνη δείχνει τη φιλοστοργία της απέναντι στην αδελφή της αλλά η Αντιγόνη είναι πια τόσο αποφασισμένη που γίνεται σκληρή και προσβλητική όταν λέει στην αδελφή της μη νοιάζεσαι για μένα, «τον σόν ἔξορθου πότμον ». Λυπάται την Ισμήνη που δεν της μοιάζει! Ο δρόμος της Αντιγόνης είναι μοναχικός και αδιέξοδος.

7. Να επισημάνετε τη σωστή απάντηση :

Η Ισμήνη δεν επιθυμεί να συμμετάσχει στο σχέδιο της Αντιγόνης γιατί :

α. είναι γυναίκα,

β. είναι από τη φύση της δειλή και αδύναμη,

γ. δεν μπορεί να παραβεί τους νόμους της πόλης,

Απάντηση: β

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

8. Να επισημάνετε τη σωστή απάντηση

Ο τύπος *ἴσθι*, στο στίχο 71, γραμματικώς είναι προστακτική:

α. του ρήματος *οἶδα*,

β. του ρήματος *εἶμι*,

γ. του ρήματος *εἶμι*,

δ. του ρήματος *γιγνώσκω*.

Απάντηση: α

9. *ἡδέως, πολίτης, ἀμήχανος, ἔξορθῶ, δυσβουλίαν, ἄνους, ὀρθῶς* :
Να βρείτε την ετυμολογία των παραπάνω λέξεων.

Απάντηση

<i>ἡδέως</i>	< <i>ἡδύς</i>
<i>πολίτης</i>	< <i>πόλις</i>
<i>ἔξορθῶ</i>	< <i>έκ + ὀρθόω - ῶ</i>
<i>δυσβουλίαν</i>	< <i>δύσβουλος</i>
<i>ἄνους</i>	< <i>ἀστερητ. + νοῦς</i>
<i>αμήχανος</i>	< <i>ἀστερητ. + μηχανή</i>
<i>ὀρθῶς</i>	< <i>ὀρθός</i>

10. Να επισημάνετε τη σωστή και τη λανθασμένη απάντηση :

α. Η Αντιγόνη εννοεί τον Πολυνείκη με τη φράση φίλου μέτα	Σ	Λ
β. Το θηρᾶν χρησιμοποιείται εδώ μεταφορικά	Σ	Λ
γ. Ἐξόρθου τον σόν πότμον αφορά στην Αντιγόνη	Σ	Λ
δ. Το δρᾶν είναι απαρέμφατο του διδράσκω*	Σ	Λ

Απάντηση

α Σ, β Σ, γ Λ, δ Λ

Σημείωση

*Το δρᾶν είναι απαρέμφατο του δράω -ᾶ.

Θραύσμα αττικού μελανόμορφου δίνου, ζωγραφισμένο από τον Σόφιλο, Παλαιόκαστρο Φαρσάλων

Χαρίκλεια Μυττά, φιλόλογος

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!